

RAKENNUSTIETO >

Rakennusalan täyden palvelun tietotalo

Rakennustieto Oy edistää hyvää rakennustapaa ja tuottaa rakentamisesta luotettavaa tietoa. Puolueettoman ja asiakaslähtöisen Rakennustieto Oy:n tuotteet kattavat rakentamisen koko elinkaaren suunnittelusta ylläpitoon. Yhtiön omistaa Rakennustietosäätiö RTS.

Tutustu palveluihimme

> rakennustieto.fi/rk/palvelut

Rakentajain kalenterin artikkelit

Tämä artikkeli on julkaistu alun perin Rakentajain kalenterissa, jota ovat julkaisseet Rakennustietosäätiö RTS sr ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry.

Julkaisu oli rakennusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden käsikirja, joka yhdisteli teoriaa ja käytäntöä sekä kannusti hyvään rakentamiseen. Artikkelin vasemmassa reunassa olevasta vesileimasta näkee ko. Rakentajain kalenterin vuosikerran.

> [Artikkeliarkisto, kokoelma vuosien 1997–2018 Rakentajain kalenterissa julkaistuista artikkeleista](#)

Rakennuttajan työturvallisuusvelvoitteet

Jukka Hietavirta, diplomi-insinööri
Työsuojeluinsinööri, Uudenmaan työsuojelupiiri
jukka.hietavirta@tsp.stm.vn.fi

Keijo Päivärinta, rakennusmestari
Tarkastaja, Uudenmaan työsuojelupiiri
keijo.paivarinta@tsp.stm.vn.fi

Vuoden 2003 alusta astui voimaan uusi työturvallisuuslaki (738/2002). Uuden työturvallisuuslain tavoitteena on työpaikkojen omaehtoinen turvallisuuden ja terveyden parantaminen. Työturvallisuuslain lähtökohtana on tapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien ennalta ehkäiseminen, mikä edellyttää järjestelmällistä turvallisuuden hallintaa ja turvallisuusjohtamista. Työturvallisuuslain yhtenä keskeisenä tavoitteena on työntekijöiden työkyvyn ja henkisen hyvinvoinnin parantaminen.

Laki velvoittaa työnantaja selvittämään ja arvioimaan työstä aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät. Arvioinnin perusteella nämä haitta- ja vaaratekijät on poistettava. Periaatteena on, että jokainen työnantaja vastaa omista työntekijöistään. Yhteisellä työpaikalla, eli työpaikalla jossa toimii useampi kuin yksi työnantaja, pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan velvollisuudet ovat laajemmat kuin muiden yhteisellä työpaikalla toimivien työnantajien.

Rakennustyömaa on lähes aina yhteinen työpaikka, ja hankkeen toteutusmuodosta riippuen pääasiallista määräysvaltaa käyttää joko päätoimittaja tai rakennuttaja. Rakentamisen osalta työturvallisuuslakia on täsmennetty alempitasoisin normein, joista keskeisin on valtioneuvoston päätös rakennustyön turvallisuudesta (VNp 629/94).

Rakennustyön turvallisuusmääräykset sisältävän valtioneuvoston päätöksen mukaan rakennushankkeessa kaikkien osapuolten, rakennuttajan, suunnittelijan, työnantajan ja itsenäisen työsuorittajan yhdessä ja kunkin osaltaan on huolehdittava siitä, ettei työstä aiheudu vaaraa työmaalla työskenteleville henkilöille eikä muillekaan työn vaikutuspiirissä oleville henkilöille.

Rakennushankkeen eri osapuolten tehtävät vaihtelevat eri toteutusmuodoissa. Työturvallisuusvelvoitteet määräytyvät rakennushankkeen tehtävien mukaisesti niin, että kunkin osapuolen on otettava huomioon omien päätöstensä vaikutukset työturvallisuuteen.

Rakennuttajan oleellisin tehtävä työturvallisuuden kannalta on hankkeeseen liittyvän informaation kerääminen ja sen välittäminen suun-

nittelijoille ja urakoitsijoille. Samoin rakennuttajan on huolehdittava hankkeen työvaiheiden yhteensovittamisesta ja ohjattava sekä suunnittelua että työn toteutusta. Säädösten rakennuttajalle asettamat velvoitteet ovat YSE:n 8 §:n ”Tilaaajan myötävaikutusvelvollisuus” kaltaisia. Lisäksi yritystoiminnan sosiaalinen vastuu vaatii tänä päivänä rakennuttajia edellyttämään käyttämiltään urakoitsijoiltaan riittävää turvallisuustasoa.

Rakentamisvaiheessa korostuu päätoteuttajan vastuu työturvallisuusvelvoitteiden hoitamisesta. Mikäli työmaalle ei ole nimetty päätoteuttajaa, katsotaan rakennuttaja valtioneuvoston päätöksen mukaan päätoteuttajaksi. Tällöin päätoteuttajan velvollisuudet kuuluvat rakennuttajalle. Rakennuttaja on usein päätoteuttaja jaetussa, projektinjohto- ja suunnittele- ja toteuta- urakassa.

Rakennushankkeen suunnitteluvaihe

Rakennustyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston päätöksen 4 §:n mukaan rakennuttajan tai muun joka ohjaa tai valvoo rakennushanketta, on huolehdittava, että rakennushanketta valmisteltaessa arkkitehtonisessa, rakennusteknisessä ja teknisten järjestelmien suunnittelussa sekä rakennushankkeen toteuttamisen järjestylihin liittyvässä suunnittelussa otetaan huomioon rakennustyön toteuttaminen siten, että työ voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta haittaa työntekijän terveydelle. Samoin on meneteltävä suunniteltaessa töiden ja työvaiheiden ajoitusta.

Käytännössä 4 § velvoittaa rakennuttajan hankkimaan kohteen suunnittelussa tarvittavat työturvallisuutta koskevat lähtötiedot sekä huolehtimaan suunnittelun ohjauksesta ja suunnittelijoiden yhteistyöstä. Lisäksi 4 § edellyttää rakennuttajaa käyttämään tehtävän luonne huomioon ottaan riittävän pätevyyden omaavia suunnittelijoita. Rakennuttajan on vaadittava suun-

nittelijoilta työturvallisuuden huomioimista kaikissa suunnittelun vaiheissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennuksen suunnittelussa tulee olla suunnittelun kokonaisuudesta ja sen laadusta vastaava pätevä henkilö, joka huolehtii siitä, että rakennussuunnitelma ja erityissuunnitelmat muodostavat kokonaisuuden, joka täyttää sille asetetut vaatimukset (*pääsuunnittelija*). Rakennuttajan on velvoitettava nimeämänsä pääsuunnittelija huolehtimaan suunnitelmien työsuojeluun ja suunnittelijoiden yhteistyöhön liittyvistä asioista.

Suunnittelutoimeksiannossa on oltava vaatimus työturvallisuuden sisällyttämiseksi tuotesuunnitteluun. Yleensä suunnittelutoimeksiannon työturvallisuutta koskevat seikat selvitetään hankesuunnittelussa. Näitä voidaan täydentää erillisellä suunnitteluohjeella. Suunnitteluohjeessa voidaan suunnittelijalta edellyttää mm. putoamissuojaukseen, elementtiasennukseen, purkutöihin, terveydelle vaarallisten aineiden yms. työturvallisuuteen oleellisesti vaikuttavien seikkojen sisällyttämistä suunnitelmiin. Lopulliset työnaikaiset ratkaisut, esimerkiksi kaide- ja työtasosuunnitelma, tehdään yhdessä kohteen päätoteuttajan kanssa.

Rakennuttajan työturvallisuusvelvoitteiden täyttyminen suunnitteluvaiheessa voidaan varmistaa käyttämällä asianmukaisen laatujärjestelmän omaavaa suunnitteluyritystä ja sisällyttämällä suunnittelusopimukseen työturvallisuusasioita koskeva tehtäväluettelo. Rakennuttajan on lisäksi varmistettava, että kohteen pääsuunnittelija huolehtii myös työturvallisuuden osalta eri suunnittelijoiden työn koordinoiminen.

Rakennuttaja valvoo työturvallisuusasioiden toteutumista suunnittelukokouksissa. Rakennuttajan velvollisuus on huolehtia siitä, että hyväksymissään suunnitelmissa on esitetty ne asiat, joilla on merkitystä päätoteuttajan turvallisuussuunnitteluun (rakennustyön turvallisuusmääräysten 7 §).

Rakennustyön turvallisuusmääräysten mukaan rakennuttajan on laadittava rakennustyön suunnittelu ja valmistelu varten asiakirja, joka sisältää rakennushankkeen ominaisuuksista ja luonteesta aiheutuvat ja sen toteuttamiseen liittyvät tarpeelliset turvallisuustiedot. Ennen asiakirjan laadintaa on rakennuttajan selvittävä kyseiseen rakennushankkeeseen liittyvät vaarat. Tältä pohjalta voidaan suunnittelua ja toteutusta varten antaa tarpeelliset tiedot suunnittelijoille ja urakoitsijoille.

Asiakirjassa on rakennuttajan edellytettävä päätoteuttajalta esittämänsä vaarojen merkityksen arviointi työntekijöiden ja muiden työn vaikutuspiirissä olevien henkilöiden terveydelle ja turvallisuudelle (riskin arviointi). Rakennuttajan on myös edellytettävä päätoteuttajaa esittämään keskeiset työtavat ja -menetelmät, joi-

den perusteella vaarojen merkityksen arviointi on tehty.

Tästä hankekohtaisesti laadittavasta asiakirjasta on käytävä ilmi kaikki oleelliset tiedot, jotka vaikuttavat suunnittelijoiden ja urakoitsijoiden suoritusvelvollisuuksiin. Asiakirjassa voi olla viittauksia myös muihin urakka-asiakirjoihin.

Rakennuttajan velvollisuudet työturvallisuusasioissa korostuvat korjausrakentamisessa, erityisesti kohteissa, joihin sisältyy purkutöitä. Vanhat rakenteet sisältävät usein terveydelle vaarallisia aineita kuten asbestia, kreosoottia, PCB:ä, lyijyä yms. Rakennuttajan velvollisuutena on huolehtia siitä, että rakenteiden sisältämät haitalliset aineet on kartoitettu. Kartoituksen perusteella valitaan asianmukaiset ja turvalliset työmenetelmät. Vaarallisten aineiden kartoituksessa on noudatettava ns. jatkuvan suunnittelun periaatetta. Rakennuttajan on ennen töiden aloittamista huolehdittava siitä, että haitallisten aineiden kartoitusta tarvittaessa jatketaan töiden edistyessä. Kartoituksen päivittäminen on erityisen tärkeää asbestipurkutöissä, joissa ensimmäiset selvitykset on yleensä tehty silmämääräisesti ja kiinteistön dokumentteihin perustuen. Ellei asbestikartoitusta ole tehty, on purkutöyt tehtävä asbestipurkutöinä.

Purkutöissä työsuojeluongelmia aiheuttavat vaarallisten aineiden lisäksi mm. pöly, melu, tärinä ja purettavien rakenteiden ennenaikainen sortuminen.

Saneerauskohteissa rakennuttajan tulee osallistua huolehtia, että päätoteuttajalla on tosiasialliset mahdollisuudet järjestää vaatimuksenmukaiset toimi- ja henkilöstötilat työntekijöilleen. Rakennuttajan laatimassa asiakirjassa on osoitettava tapa, miten tilat voidaan järjestää.

Uudisrakentamisessa rakennuttajan on selvitettävä rakennuspaikan tekniseen toteuttamiseen vaikuttavia tietoja. Näitä ovat mm. tiedot maan- ja kallioperästä (sortumavaaran ehkäisy, kaivantojen tuenta, työmaateiden rakentaminen jne.), selvitys rakennuspaikalla olevista kaapeleista ja putkistoista sekä tiedot rakennuspaikan ympäristössä tapahtuvasta toiminnasta. Ympäristön turvallisuuteen vaikuttavat erityisesti louhinnat ja työmaaliikenne. Selvitykset rakennuspaikasta ja sen lähiympäristöstä ovat tarpeellisia tuotesuunnittelun lisäksi viranomaislupien hankkimisessa.

Esimerkki. Eräässä vaativassa rakennuskoh- teessa rakennuttaja toimi aktiivisesti turvallisuusasioiden hoitamiseksi. Rakennuttaja määritteli turvallisuusasiakirjassa yksiselitteisesti päätoteuttajan tehtävät ja vastuut. Suunnittelijat perehdyttiin työmaan vaativiin olosuhteisiin ja heidän turvallisuustehtävät määriteltiin sopimuksissa. Suunnittelijoiden edellytettiin osallistuvan kohteen toteutuksen riskien määrit-

*telyyn. Rakennuttajan vetämissä työmaako-
kousissa käsiteltiin turvallisuusasioita asiakir-
jassa määriteltyjen periaatteiden mukaan ja
päätoiteuttaja raportoi työmaan turvallisuusti-
lanteen. Rakennuttajan ja päätoiteuttajan koolle
kutsuma yhteinen riskipalaveri todettiin toimi-
vaksi käytännöksi ja lähtökohdaksi tuote- ja tuot-
tannon suunnittelulle. Lopputuloksena saatiin
korkeaan turvallisuustasoon yltänyt työmaa,
joka valmistui etuajassa.*

Rakentamisen valmistelu

Rakentamisen valmistelussa, kuten suunnittelu-
vaiheessakin, on rakennuttajan laadittava työ-
maan turvallisuutta koskeva asiakirja. Asiakir-
jaan on hankkeen tässä vaiheessa koottava kaik-
ki työmaan keskeiset tiedot ja turvallisuustehtä-
vät, jotta urakkatarjouksen antaja voi tarjousta
antaessaan ottaa huomioon kaikki työturvalli-
suuteen liittyvät tekniikat ja taloudelliset seikat.
Asiakirjan sisältö muodostuu usein täydentä-
mällä rakennussuunnitteluvaiheen yleispiirteis-
tä asiakirjaa yksityiskohtaisilla suunnittelurat-
kaisuilla. Asiakirjassa on otettava huomioon
työmaahan liittyvä teollinen tai muu siihen rin-
nastettava toiminta. Rakennushankkeen osa-
puoltta työturvallisuusvelvoitteet täsmenne-
tään urakkaneuvotteluissa ja työturvallisuus-
asiakirja liitetään urakkasopimukseen. Asiakir-
jassa on esitettävä työvaiheittain tiedot, selvi-
tykset ja ohjeet töiden turvallisen toteuttamisen
varmistamiseksi.

*Esimerkki: Eräällä saneeraustyömaalla uusit-
tiin vesikatto. Vanha vesikatto purettiin koko-
naan pois ja uusi vesikatto tehtiin profilipellis-
tä. Katon uusiminen tehtiin samanaikaisesti ra-
kennuksessa olevan toiminnan kanssa. Raken-
nuttaja ei ollut laatinut kohteesta asiakirjaa.
Työn edetessä yksi vesikatolla työskennelleistä
työntekijöistä putosi yli 8 metrin matkan louk-
kaantuen vaikeasti. Helsingin hovioikeus tuo-
mitsi tapauksen yhteydessä työmaan päätoiteut-
tajan vastuuhenkilön, tapaturman uhrin työnan-
tajan vastuuhenkilön lisäksi rakennuttajan
edustajan työturvallisuusrikoksesta sakkoran-
gaistukseen, koska rakennuttaja ei ollut laatinut
asiakirjaa eikä ollut edellyttänyt asianmukaista
putoamis- ja suojajärjestelmän käyttämistä. Ra-
kennuttajan osuus onnettomuuteen hovioikeu-
den mielestä oli suurempi kuin uhrin työnanta-
jan laiminlyönti.*

Rakennuttajan laatimassa asiakirjassa on myös
esitettävä työmaalta edellytettävä turvallisuus-
taso. Tasovaatimus voi olla TR-mittarilla mitat-
tava työolosuhteiden taso tai ilman puhtautta
koskeva vaatimus asiakirjassa esitettyjen vaa-

rallisten aineiden osalta. Muita asiakirjassa ta-
vallisesti esitettäviä asioita ovat mm. palotur-
vallisuuden järjestäminen, työn vaikutuspiirissä
olevien henkilöiden ja ympäristön suojaus ja
sattuneiden tapaturmien ja vaaratilanteiden ra-
portointi rakennuttajalle.

Rakennustyön turvallisuusmääräysten 5 §:n
pykälän mukaan valmisteltaessa rakentamisen
toteutusta erillisinä urakoina on rakennuttajan
määritettävä eri urakoitsijoiden töiden ja työ-
vaiheiden yhteensovittamisen säännöt työnteki-
joiden ja muiden työmaalla työskentelevien tur-
vallisuuden varmistamiseksi. Mikäli työmaalla
toimii samanarvoisia urakoitsijoita (rakennutta-
ja ei ole nimennyt päätoiteuttajaa), kuuluvat pää-
toiteuttajalle asetetut velvoitteet rakennuttajalle.
Tällöin rakennuttajan on hoidettava eri urakoit-
sijoiden töiden ja työvaiheiden yhteensovitta-
minen itse. Jos rakennuttaja tekee yksittäisiä
työtä sisältäviä hankintoja, on rakennuttajan
huolehdittava näiden töiden osalta vastaavista
tehtävistä, joita kohteen päätoiteuttajalle kuuluu,
ellei sopimuksin ole näitä töitä alistettu pääto-
iteuttajalle. Urakkamuodosta riippumatta raken-
nuttajan on luotava riittävät edellytykset pääto-
iteuttajalle kaikkien urakoitsijoiden töiden val-
vomiseksi.

Työturvallisuusvelvoitteiden noudattamiseksi
sekä ennakoivien turvallisuustoimenpiteiden
takaamiseksi rakennuttajan on edellytettävä,
että kukin erillisurakoitsija sitoutuu noudatta-
maan rakennustyön aikana turvallisuussään-
nöksiä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa
sopimuksessa sanktio siltä varalta, että velvoi-
tetta ei noudateta. Työmaan päätoiteuttaja val-
voo osaltaan työturvallisuuden toteutumista
työkohteissa. Mahdollisista turvallisuutta vaa-
rantavista puutteista annetaan ohjeet urakoitsi-
jalle, jonka tulee viipymättä korjata asia. Pääto-
iteuttajan on saatettava toistuvat rikkomukset ra-
kennuttajan tietoon.

*Esimerkki: Liikerakennuksen peruskorjaukses-
sa tilojen tulevat vuokralaiset teettivät erillis-
urakoina mm. sisustustöitä. Kiinteistön vuokra-
laiset olivat sopimusuhteissa rakennuttajaan.
Erillisurakoita ei ollut alistettu päätoiteuttajalle.
Yhteiselle rakennustyömaalle asetettujen vel-
voitteiden täyttämiseksi rakennuttaja edellytti,
että kukin vuokralainen ja tämän urakoitsija si-
toutuivat noudattamaan turvallisuussäädöksiä.
Velvoitteen tehostamiseksi rakennuttaja sisäl-
lytti sopimukseen sanktion työturvallisuuden
vaarantamisesta. Päätoiteuttaja valvoi työtuval-
lisuuden toteutumista erillisurakoissa.*

Rakennustöiden suunnittelu, rakentaminen ja valvonta

Vastuu rakennustöiden suunnittelusta ja rakennustyömaan käytön suunnittelusta kuuluu pää toteuttajalle. Pää toteuttajan on ennen rakennustöiden aloittamista huolehdittava töiden ja työvaiheiden ajoittamisesta siten, että työt ja työvaiheet voidaan tehdä aiheuttamatta vaaraa työmaan työntekijöille tai sen vaikutuspiirissä oleville.

Rakennushankkeeseen on aina nimettävä pää toteuttaja. Rakennuttajan on sopimusteknisesti huolehdittava siitä, että pää toteuttajalla on mahdollisuudet huolehtia omista velvollisuuksistaan. Yleinen menettely on, että sivu-urakat alistetaan pää urakoitsijalle alistamissopimuksella. Tällöin on kuitenkin huolehdittava, että myös turvallisuustehtävät ja -velvoitteet määritellään erikseen ja sovitaan kaikkien osapuolten kesken samansisältöisesti. Rakennuttajan omat työt ja hankinnat on ilmoitettava urakkaohjelmassa, jotta ne voitaisiin huomioida työjärjestystä suunniteltaessa. Rakennuttaja on vastuussa urakoitsijoilta edellyttämiensä työmenetelmien käytöstä.

Esimerkki: Suurella rakennustyömaalla toimi kaksi tasa-arvoista (pää)urakoitsijaa, joista kumpaakaan ei ollut nimetty pää toteuttajaksi. Urakoitsijat eivät olleet keskenään sopimussuhteessa. Urakoitsijoilla oli yhteisiä urakka-alueita, joissa molempien urakoitsijoiden töitä tehtiin samanaikaisesti. Molemmilla urakoitsijoilla oli työmaalla aliurakoitsijoita. Työn tilaajana toiminut yhtiö oli jakanut rakennuttajatehtävien hoidon kahdelle eri rakennuttajakonsultille. Työsuojelupiiri velvoitti tilaajan, työmaan käyttökiellon uhalla, nimeämään työmaalle pää toteuttajan. Lisäksi työsuojelupiiri velvoitti tilaajan huolehtimaan rakennuttajalle kuuluviin työturvallisuustehtävien hoitamisesta tai nimeämään työmaalle muu rakennuttaja näitä tehtäviä varten.

Vaihtoehtoisesti tilaaja olisi voinut muuttaa rakennustyön aikataulua siten, että työmaalle nimetyt pää urakoitsijat voivat tehdä heille kuuluvat urakkasopimuksen mukaiset tehtävät eriaikaisesti.

Pää toteuttaja huolehtii rakennustyön turvallisuusmääräysten mukaisesta työmaan turvallisuussuunnittelusta. Suunnittelu on luonteeltaan jatkuvaa koko rakennushankkeen ajan. Myös aliurakoiden työturvallisuusasioiden valvonta

Rakennushankkeen vaihe	Rakennuttajan työturvallisuusvelvoitteet
Hankkeen suunnitteluvaihe	
Hankesuunnittelu	Hankkeen organisointi Suunnittelun koordinointi, toteutusmuodon valinta, suunnittelijoiden valinta. Suunnittelijoiden pätevyuden varmistaminen.
Esisuunnittelu (Suunnittelun valmistelu)	Lähtötiedot suunnittelijoille. Turvallisuusasiakirja (hankkeen ominaisuuksista johtuvat turvallisuustiedot). Vaarallisten aineiden kartoitus. Varautuminen työnaikaisten lisäselvitysten teettämiseen. Suunnittelijoiden työturvallisuusvelvoitteet.
Rakennussuunnittelu (Suunnittelun ohjaus)	Suunnitelmien työturvallisuusvelvoitteiden valvonta. Suunnitelmien hyväksyminen
Rakentamisen valmistelu	Työturvallisuusriskien arviointi Turvallisuusasiakirja Pää toteuttajan ja urakoitsijoiden valinta Urakoitsijoiden työturvallisuusvelvoitteiden kirjaaminen sopimuksiin Työvaiheiden yhteensovittamisen säännöt
Rakennustöiden suunnittelu	Pää toteuttajalle kuuluvien työturvallisuussuunnitelmien edellyttäminen Rakennuttajan hankintojen alistaminen pää toteuttajalle Rakennuttajan omien töiden osalta pää toteuttajan tehtävistä huolehtiminen Erillisurakoiden turvallisuussuunnittelu ja urakoiden yhteensovittaminen pää-urakkaan
Rakentaminen	Työturvallisuusasioiden valvonta työmaalla ja urakoitsija- ja työmaakokouksissa

on ennakkoon suunniteltava. Toteutuksen suunnittelun toimeenpano ja seuranta on päätoteuttajan tehtäviä.

Päätoteuttajan on ilmoitettava rakennuttajalle asiakirjaa koskevista töihin ja työmenetelmiin liittyvistä muutoksista.

Myös rakennuttajavalvonnassa on kiinnitettävä huomiota työturvallisuuteen ja työmaan yleiseen turvallisuuteen. Valvontatyökaluina ovat työmaalla laadittavat työturvallisuussuunnitelmat, joiden noudattamista valvotaan yleisellä tasolla. Samoin on valvottava, että päätoteuttaja puuttuu selviin työturvallisuuden laiminlyönteihin. Rakennuttajan tulee erityisesti huolehtia, että turvallisuusasiakirjassa edellytetyt toimenpiteet toteutetaan työmaalla. Rakennuttaja valvoo turvallisuusasioiden toteutumista niin työmaalla kuin työmaa- ja urakoitsijakouksissakin.

LÄHTEET:

RT 16-10746 Talonrakennustyön työmaavalvonnan tehtäväluettelo. 2001.

RT 10-10575 Rakennuttamisen tehtäväluettelo RAP 95.

RT 10-10625 Rakennuttajan työturvallisuusvelvoitteet talonrakennushankkeessa. 1997.

LVI 03-10277 Rakennusurakan yleiset sopimusehdot YSE 1998.

Aitomaa Kari & al. Rakennustyön turvallisuusmääräykset selityksineen. Rakennusalan kustantajat RAK, Helsinki 1999.

Lehtinen Jari Rakennushankkeen turvallisuusjohtaminen, korkea rakennuskohde, VTT turvallisuustiedotteita 2049, Espoo 2000.